

XVIII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Fælles- og Andelsmeierier m. m.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 7de Februar 1888.)

Som bekjendt er Meieribruget her i Landet paa Veie til helt at stifte Karakter, thi medens tidligere Forholdet var et saadant, at Mælkproducenterne, forsaavidt Mælken ikke direkte afhændedes til Forbrugerne, særlig i de større Byer, selv tilberedte Smør og Ost samt anvendte Affaldet til egne Svinehold, bliver det nu mere og mere Regel, at Smør- og Ostefabrikationen kun finder Sted paa meget store Meierigaarde, medens andre Mælkproducenter sælge Mælken til de store Gaarde eller til Fælles- og Andelsmeierierne. Der er ingen Tvivl om, at denne Ordning i mange Retninger har været til stor Gavn for Landbostanden saavel som for Nationen, idet Produkterne blive bedre, og idet Mælken bliver udbragt til en langt højere Pris end hidtil; men det lader sig paa anden Side heller ikke negte, at der herved opstaar Ulemper, der ikke bør overses.

Som en iøjensalvende Ulempe, mod hvilken der imidlertid Intet er at udrette, maa anføres, at medens den fattige Befolkning paa Landet tidligere kunde faae den Mælk, den vilde bruge, til en meget ringe Pris og ofte som Gave, er nu Gaver i Form af Mælk tildels faldne bort, og de

Fattige kunne kun faae Mælk til Kjøbs til gangbar Pris paa de store Meierier; men samtidig er der af de forandrede Forhold fremstaaet en anden Kalamitet, som imidlertid maa kunne hæves, idet Befolkningen paa mange Steder er blevet greben af en visknof overdreven Frygt for Mælkens smittebærende Evne, og paa Grund af denne Frygt undlader at købe Mælk fra Fællesmeierierne og derved berøves et af de bedste og billigste Næringsmidler, der kan hvides den.

Udvalget nærer endvidere ingen Tvivl om, at mange Andels- og Fællesmeierier, særlig paa Grund af de store Svinehold, der nødvendigvis maa holdes ved saadanne Meierier, ved deres Beliggenhed i sammenbyggede Landsbyer, ved mangelfuld Afledning af forurenede Stoffer, ved Mangel paa tilstrækkelig Strøelse til Svinene o. s. v., kunne affødsomme store Ulemper og Ubehageligheder for Omegnens Beboere, og som det maa være ønskeligt at faae hævet.

Særlig efter de Oplysninger, der ere indhentede fra lægevidenskabelige Autoriteter, angaaende mer eller mindre ondartede Epidemier, opstaaede omkring Fællesmeierier, overser Udvalget ligeledes ikke de Fare, der